Herstel, hoop en compassie

contouren van een hedendaagse klinische godsdienstpsychologie

14 juni 2019

Hanneke Schaap-Jonker

I. Het vakgebied

Godsdienstpsychologie

religie en spiritualiteit

psychisch functioneren

Klinische godsdienstpsychologie

religie en spiritualiteit

psychisch functioneren

psychopathologie/ mentale gezondheid

Casus: Anna

Stelling 1

In de klinische godsdienstpsychologie is de *inhoud* van religie en zingeving van wezenlijk belang voor het begrijpen van de *functie* ervan.

Context: transformaties in het religieuze domein

II. Herstel

Existentieel herstel

Hoop en zingeving

Geloofs-beleving

Identiteit

Existentieel herstel = herstel op meest fundamentele laag van het bestaan (existentie = bestaan)

Stelling 2

Existentieel herstel is richtinggevend voor klinisch herstel.

Existentieel herstel = herstel m.b.t. hoop/ zingeving, geloof & identiteit
Klinisch herstel = herstel van psychische klachten

Context: herstelgeoriënteerde ggz, *redesigning psychiatry*

III. Methodologie

Stelling 3

Religie en zingeving zijn dynamische en multidimensionele constructen en moeten ook als zodanig onderzocht en gemeten worden binnen de klinische godsdienstpsychologie, juist met het oog op beloop van de klachten en behandelresultaat.

Context: wetenschappelijk onderzoek

IV. Zelfveroordeling en zelfcompassie

Identiteit

Identiteit

- Oordeel ⟷ aanvaarding

Identiteit

- Oordeel ⟷ aanvaarding
- ↓
- Zelfkritiek

Context: neoliberale samenleving

Identiteit

- Oordeel ⟷ aanvaarding
- Zelfkritiek ⟷ zelfcompassie

Context: neoliberale samenleving

Zelfcompassie

- Existentieel proces

- Zelfcompassie en religie

Stelling 4

Bij de bestudering van religie en spiritualiteit in relatie tot psychische ziekte en herstel is het van belang dat psychologie en theologie een kritische dialoog voeren.

Context: academie

V. Implicaties

Implicaties

- Wetenschappers: psychologen & theologen
- GGZ-professionals
- Geestelijk verzorgers, predikanten, pastores
- Mens/ cliënt

VI. Dankwoord

‘Aandacht’